

Sosiaali- ja terveyslautakunnan talouden ja toiminnan arviointi ajalta 1.1.-30.6.2021

77/02.02/2020

Sotelk 01.09.2021 § 29

(Lisätiedot; perusturvajohtaja, puh. 040 847 6526)

Kittilän kunnan hallintosäännön mukaisesti toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista neljännesvuosittain. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle puolivuositain.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan sitova toimintakate vuonna 2021 on - 27 922 990 €. Toimintatuottojen osuus on 2 401 450 € ja toimintakulujen osuus on - 30 324 440 €. Toimintakatteen ennustetaan ylittävän ensimmäisen puolen vuoden toteuman perusteella n. 1.65 m€-2.15 m€:lla ilman loppuvuodelle kohdentuvia toimenpiteitä.

Toimintatuottojen toteuma% on aj. 1-6 44.1 %. Tuottoja on kertynyt enemmän (+ 9.5 %) kuin edellisenä vuonna vastaavalla seuranta-jaksolla ja kun otetaan huomioon loppuvuodesta tiliytyvät valtiokonttorin korvaukset rintamaveteraanien palveluista sekä heinäkuussa voimaan tulleen asiakasmaksulain muutokset, ennustetaan tuottojen kokonaisuudessaan ylittävän suunnitellun n. 350 t€:lla (+ 14.5 %).

Toimintakulut kokonaisuudessaan ovat toteutuneet 55.6 %:sti. Toimintakulujen osalta henkilöstömenot (10.7 m€) ja palveluiden ostot (15.4 m€) kattavat 86 % koko toimialan menoista. Toimintakulujen ennustetaan kokonaisuudessaan ylittävän n. 2-2.5 m€ kohdentuen asiakaspalveluiden ostoihin ja siellä erityisesti erikoissairaanhoidon. Henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan suunnitellusti kasvun ollessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 5.5.%. Kasvua voidaan pitää kohtuullisena huomioiden toimialan haasteet koronapandemian hallitsemiseksi ja siihen varautumiseksi. Vuoden 2021 aikana on toimialalla ollut henkilöstössä eri pituisia koronakanteeneja, jolloin henkilökunnalle on maksettu täysi palkka ja sijaisia on palkattu tarpeen mukaan.

Palveluiden ostojen osalta kasvu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan (1-6) verrattuna on ollut merkittävää (+ 1.2 m€, 15.5 %) kohdentuen erityisesti erikoissairaanhoidon, jonka menokehitys on jatkunut saman suuntaisena alkuvuoden 2021 kuin loppuvuodesta 2020. Muita ostopalveluita on ollut välttämätöntä käyttää myös mm. koronapandemiaan liittyvissä toimenpiteissä sekä sellaisissa palveluissa (mm. psykologipalvelut), joiden saatavuutta ei muutoin ole voi-

tu varmistaa. Loppuvuoden osalta muiden ostopalveluiden kuin erikoissairaanhoidon osalta palveluiden käytön ennustetaan vähenevän mm. onnistuneiden rekrytointien sekä toimintamalleihin liittyvien muutosten kautta. Menoja tulee loppuvuodesta kasvattamaan myös asiakasmaksulain 1.7. tapahtunut muutos, jonka seurauksena palveluasumisen piirissä olevien henkilöiden ravintopäivä tuli maksettavaksi kunnasta, kun sen aiemmin maksoi asiakas itse. Muutoksen vaikutus on noin 350 t€ tasoa puolivuotisena.

Palveluiden ostojen ylitysennuste on kokonaisuudessaan n. 2–2.5 m€ luokkaa.

Toimintavuonna haasteellisesti ennakoitavaksi riskiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä arvioitiin jo talousarvioesitystä tehtäessä koronaviruksen vaikutukset. Koronaviruksen ennustettiin lisäävän palveluiden tarvetta ja sitä kautta aiheuttavan lisämenoja; mm. näytteenotot, jäljitys, tehohoito jne. Joidenkin palveluiden osalta kysynnän puolestaan ennustettiin laskevan hetkellisesti (mm. kiireettömät ajanvaraukset) ja siirtyvän tulevaan ajankohtaan aiheuttaen sekä hetkellistä tehottomuutta toiminnassa että mahdollisia hoitovaihtoehtoja, jotka voivat tulevaisuudessa kumuloitua raskaampien hoitojen ja palveluiden muodossa. Taloudellista riskiä ennakoitiin aiheuttavan myös sen, että joudutaan pitämään valmiuden vuoksi mm. osastopaikkoja koronahoitoon varalla. Valtion korvauksen lopullinen kattavuus niin oman toiminnan kuin erikoissairaanhoidon lisäkustannuksista oli vielä talousarvion suunnitteluvaiheessa auki ja on sitä edelleen korvausasiaan liittyvän lakiluonnoksen ollessa lausuntokierroksella elokuun aikana.

Tehdessään talousarvioesityksensä vuodelle 2021 sosiaali- ja terveyslautakunta ei esittänyt koronakustannuksia talousarvioesityksessään täysimääräisenä niiden ennakoimattomuuden vuoksi. Kustannusten seuranta on tehostettu, jotta mahdollisen lisätalousarvion esittämisen yhteydessä esitys perustuu mahdollisimman todelliseen tilanteeseen. Koronavirukseen suoraan liittyvät lisäkustannukset vuoden 2021 aikana ovat kohdentuneet palveluiden ja tarvikkeiden ostoihin ollen seurantajaksolla 1-6/2021 noin 290 t€ . Lopullisen tason ennustetaan olevan vuonna 2021 n. 600-700 t€, budjettivarauksen ollessa 237 t€. Koronavirukseen liittyvät suorat kustannukset tulevat täten ylittämään talousarvion n. 400 t€:lla. Henkilöstövaikutusten kokonaisarvio tehdään osana tilinpäätöstä.

Työmarkkinatukeen liittyvä kunnan maksuvasteella oleva kuntaosuus sisältyy sosiaali- ja terveystoimen menoihin ja on ylityksessä n. 100 t€:lla. Ylitys johtuu koronasta johtuvasta yrittäjien määrän kasvusta työmarkkinatuen saajina. Tähän menokohtaan sosiaali- ja terveystoimella ei ole mahdollisuutta suoraan omalla toiminnallaan juurikaan vaikuttaa.

Toiminnan osalta ei ole merkittävää poikkeamaa suunnitellusta muilta osin kuin terveyskeskuksen vuodeosaston osalta, joka on ollut koko alkuvuoden käyttöasteeltaan hyvin matala. Kittilän terveyskeskuksen vuodeosastolla on 30 hoitopaikkaa, kun tarve on vakioitunut niin alkuvuodesta kuin myös kesän aikana noin 50 %:n tasolle. Asiasta on informoitu sosiaali- ja terveyslautakuntaa kesäkuussa 2021 ja tarkennettu suunnitelma kotihoidon tueksi tarvittavan kotisairaaloiminnan ja liikkuvan sairaanhoitajan sekä kotikuntoutuksen käynnistämiseksi olemassa olevalla resurssilla tuodaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätettäväksi syksyllä 2021. Kotiin annettavien palvelujen uudelleen organisoimista jatketaan tavoitteena myös alueellisen tassa-arvon lisääminen palveluiden saatavuudessa. Erilaisia digitaalisia palveluja ja niiden toimivuutta ja käyttöönoton mahdollisuuksia selvitetään. Syksyn aikana valmistaudutaan ottamaan käyttöön kansallinen Omaolo digipalvelu, joka auttaa kansalaista arvioimaan hoidon tai palvelun tarvetta digitaalisin keinoin. Potilastietojärjestelmä päivitettiin kesäkuussa -21 vastaamaan tietoturvaan liittyviä vaateita sekä toiminnan tarpeita. Sosiaalihuollon osalta päivitystyötä tehdään syksyn aikana.

Sosiaali- ja terveystoimi on mukana toteuttamassa Lapin kuntien yhteisesti sopimia kehityshankkeita osana sote- uudistusta liittyen mm. vastaanottotoiminnan kehittämiseen, monialaiseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan sekä monitoimijaiseen perhekeskustoimintaan, jonka kehittämistä tehdään yli toimialarajojen. Ikäihmisten palveluiden osalta suurimmat kehitystarpeet on tunnistettu kohdentuvan kotiin annettaviin palveluihin ja niiden osalta suunnittelutyö on menossa. Kehitysvammaisten asumiseen tarkoitettu Kolpeneen kuntayhtymän rakennuttama Tunturi-Lapin asumisyksikkö-hanke etenee suunnitellusti ja asiaan liittyvää yhteistyötä tehdään säännöllisesti Kolpeneen kanssa. Vammais- ja vanhusneuvosto on kokoontunut säännöllisesti käsitellen asiat, jotka liittyvät vammaisten ja vanhusten erityiskysymyksiin. Kotihoidon aterioiden kuljetuspalvelu on kilpailutettu ja vammais- ja vanhusneuvoston mukaiset kuljetuspalvelut, potilaskuljetukset sekä päivätoimintakuljetusten kilpailutukset on valmisteltu kilpailutettavaksi. Omaishoidontukea saavia oli kesäkuussa 2021 vammaisista ihmisistä 57 ja ikäihmisistä 123, yhteensä 180 (v. 2020 171). Omaishoitajille on järjestynyt vuoro hoitoa palvelutalo Pääskylässä. Lisäksi heitä on tuettu ikäihmisten päivätoiminnan avulla.

Henkilöstön saatavuus on suurimmalta osin ollut Kittilässä hyvää tai jopa erittäin hyvää; avoimiin virkoihin ja tehtäviin on ollut hyvin hakijoita.

Lakisääteiset hoito- ja palvelutakuuajat ovat toteutuneet lähes 100 %:sti. Vuodenvaihteessa ollut hoitotakuun ylittänyt hammashoidon

jonotilanne on myös lain määäämissä rajoissa.

Oheismateriaalina on sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvion toteutumavertailu ajalta 1.1.- 30.6.2021, erikoissairaanhoidon laskutus- ja tuoteraportit 1-6/2021.

Perusturvajohtaja:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi talouden ja toiminnan arvion ajalta 1.1.- 30.6.2021 ja lähettää sen edelleen kh:n kautta valtuustolle.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.
